

UNESCOS världsarvskonvention 40 år 1972-2012

*Undervisnings- och kulturministeriet
Internationella sekretariatet
unesco@minedu.fi*

UNESCO i korthet

- **FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur UNESCO** grundades 1945. **Finland** anslöt sig 1956.
- UNESCO ska arbeta för **fred och säkerhet** genom samarbete mellan länderna inom utbildning, vetenskap och kultur.

I konstitutionen ingår följande bevingade rader:

"...eftersom krig uppstår i människors sinnen, så är det i människors sinnen som försvaret för fred måste byggas".

"...since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed".

- UNESCO har 195 medlemsländer och 8 associerade medlemmar. Det totala medlemstalet är 203, och bland de högsta inom FN.
- UNESCO arbetar med **normativa instrument**: gemensamma normer i form av universella deklARATIONER, rekommendationer och konventioner, samt bygger upp kapaciteten i medlemsländerna bl.a. genom att bistå dem med rekommendationer och konsultationer.
- **Generaldirektör** sedan 2009 är **Irina Bokova** (Bulgarien).

Vårt unika arv

- UNESCOs världsarvskonvention, dvs. konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, är **en av de kändaste internationella konventionerna**. Den antogs 1972, och Finland anslöt sig till den 1987. Idag har 188 länder ratificerat konventionen.
- Syftet med konventionen är att genom internationellt samarbete **skydda kultur- och naturarv av särskilt stort värde från förstörelse och förfall**.

Inemot tusen objekt

- Världsarvslistan upptar **936 objekt**, varav
 - 725 är kulturobjekt
 - 183 naturobjekt
 - 28 en kombination av vardera.
- **I Finland finns följande världsarv:**
 1. Sveaborg (1991)
 2. Gamla Raumo (1991)
 3. Petäjävesi gamla kyrka (1994)
 4. Verla träsliperi och pappfabrik (1996)
 5. Sammallahdenmäkis gravrösen från bronsåldern (1999)
 6. Struves meridianbåge (2005)
 7. Kvarkens skärgård (2006).

Från lokalt till universellt

- **Samtliga objekt** som tagits upp på Världsarvslistan är av **särskilt stort universellt värde** (*outstanding universal value*), och ingår därmed i hela mänsklighetens gemensamma skatt.
- Initiativet till konventionen uppkom då det internationella samfundet med förenade ansträngningar räddade **templen i Abu Simbel** i Egypten undan vattenmassorna från dammbygget i Nilen 1959-1968.
 - Räddningsoperationen väckte ett starkt och samfällt engagemang hos det internationella samfundet för att skydda oersättliga kulturminnen världen över.

Världsarvskommittén väljer objekt

- **Världsarvskommittén**, som består av 21 medlemsstater, fattar årligen beslut om vilka bland de objekt som nominerats av medlemsländerna som tas upp på **Världsarvslistan**.
- De objekt som tas upp på Världsarvslistan ska ingå i en förteckning (*tentative list*) över potentiella objekt som respektive land har gett till UNESCO.

Sakkunnigorganisationer

- Tre oberoende organisationer bistår Världsarvskommittén med expertis:
 - **ICOMOS** (*International Council on Monuments and Sites*)
 - **ICCROM** (*The International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property*)
 - **IUCN** (*International Union for Conservation of Nature*)
- Organisationerna bedömer nya förslag till Världsarvslistan och fungerar som sakkunniga i bedömningen av världsarvens tillstånd.
- Internationella **världsarvsfonden** bistår med medel för skydd och bevarande av hotade objekt samt objekt i utländerna.

Världsarvet skyddas via samarbete

- I Finland genomförs skyddet av världsarvet i form av ett samarbete mellan
 - **undervisnings- och kulturministeriet** (kulturarv)
 - **miljöministeriet** (naturarv)
 - **Museiverket**
 - **Forststyrelsen** samt
 - aktörer på lokal nivå såsom **kommunerna och ägarna till skyddsobjekten.**

Jubileumsåret 2012

- Med anledning av Världsarvskonventionens 40-årsjubileum år 2012 **välkomnas alla intresserade att delta i firandet genom att ordna evenemang och festligheter.**
- Jubileumsårets huvudtema är "**Världsarvet, hållbar utveckling och de lokala samfundens roll**". (*"World Heritage and Sustainable Development: the Role of Local Communities"*).
- Vänligen meddela vilka evenemang ni avser att ordna, eller har redan ordnat, till **unesco@minedu.fi** (undervisnings- och kulturministeriet).

Tilläggsinformation

- **UNESCOS sidor**
<http://whc.unesco.org/en/>
- **Undervisnings- och kulturministeriet**
http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaeliset_asiat/kansainvaeliset_jaerjestoe_t/unesco/maailmanperinto/?lang=sv
- **Museiverket**
<http://www.nba.fi/sv/museer/varldsarvet>
- **ICOMOSin Suomen osasto ry.** (på finska)
<http://www.icomos.fi>

På adresserna ovan finns många länkar vidare; bl.a till samtliga världsarv i Finland.